

Pb

BLY

Bly är ett kalkofilt grundämne som oftast förekommer i sulfidform, t.ex. blyglans, men även som sulfat (anglesit) och karbonat (cerussit). I små mängder uppträder bly i bergartsbildande och accessoriska mineral som fältspat, glimmer, zirkon, magnetit och apatit. Bly är en viktig handelsvara och förekommer i polymetalliska sulfidförekomster, ofta med zink, koppar och silver. Bly binder lätt till organiskt material och därför kan lerskiffer och kol innehålla höga blyhalter. Det är också vanligt att blymineraliseringar följer fluoritförekomster.

Mobiliteten för bly är låg på grund av den starka adsorptionen till lermineral, järn-mangan-hydroxider och organiskt material.

I Sverige kan höga blyhalter i morän kopplas till förekomsten av felsiska magmatiska bergarter, karbonater och skarn samt till områden med polymetalliska Pb-Zn-mineraliseringar. I norr sammanfaller de flesta blyanomalier med sulfidmineraliseringar (Cu, Pb, Zn, Mo, Ag, Au och Fe) i metasedimentära bergarter i Kaledoniderna, samt med sura metavulkaniter och kvartsgångar i fennoskandiska skölden. I Skelleftefältet är blykoncentrationerna i morän relativt låga och endast isolerade lokala anomalier förekommer.

I Kaledoniderna (Jämtland) förekommer förhöjda blyhalter i morän som överlagrar sedimentära bergarter från den undre skollberggrunden. I Bergslagen korrelerar blyanomalier väl med kända blymineraliseringar som ofta förekommer med järnoxid- och kopparmineraliseringar i skarn. Flera av mineraliseringarna som innehåller bly överlagras dock av morän med generellt låga blyhalter.

I Småland speglas mineraliseringarna i Ålatorp (Pb-Zn-Cu-[Ag-Au-W] i svekokarelska vulkaniter) väl i moränen. I sydöstra Skåne kan blyanomalier i morän kopplas till breccierad kambrisk sandsten som är rik på blyglans, zinkblände, silver och fluorit (t.ex. Moahall gruva). Förekomster av svartskiffer (t.ex. i centrala Jämtland, Billingen i Västergötland, Motala i Östergötland och Skåne) bidrar också till höga blyhalter i morän.

LEAD

Lead is a chalcophile element which occurs mainly in sulphide form, e.g. galena, but also forms sulphates (anglesite) and carbonates (cerussite). In trace amounts, it occurs in rock-forming and accessory minerals such as feldspar, mica, zircon, magnetite and apatite. Lead is an important commodity and occurs in polymetallic sulphide deposits, usually with zinc, copper and silver. Lead readily binds to organic matter which is why shale and coal can have very high lead concentrations. Lead mineralisations are occasionally accompanied by fluorite deposits.

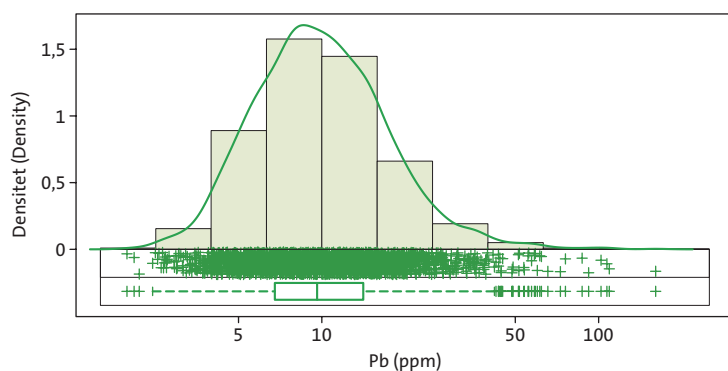
The mobility of lead is low due to strong adsorption to clay minerals, iron-manganese hydroxides and organic matter.

In Sweden, high concentrations of lead in till correspond to occurrences of felsic igneous rocks, carbonates and skarn, and to regions with polymetallic Pb-Zn mineralisations. In the north, most lead anomalies overlap with sulphide deposits (Cu, Pb, Zn, Mo, Ag, Au and Fe) hosted by metasedimentary rocks within the Caledonian mountain chain, and by acid metavolcanic rocks and quartz veins in the Fennoscandian Shield. In the Skellefte district, average lead contents in till are relatively low and only isolated, local lead anomalies occur.

In the Caledonides (Jämtland), till overlying sedimentary rocks of the Lower Allochthon contain elevated lead concentrations. In Bergslagen, lead anomalies correlate well with known lead mineralisations accompanied mainly by iron oxide and copper deposits hosted by skarn. However, many of the lead-bearing deposits are overlain by till with generally low concentrations of the element.

In Småland, the Ålatorp Pb-Zn-Cu-(Ag-Au-W) deposits in Sveco-karelian volcanic rocks are well expressed in the overlying till. In south-eastern Skåne, lead anomalies in till reflect brecciated Cambrian sandstone that is rich in galena, sphalerite, silver and fluorite (e.g. the Moahall mine). Black shale occurrences (for example in central Jämtland, Billingen in Västergötland, Motala in Östergötland and Skåne) also contribute to the elevated concentrations of lead in till.

Histogram, endimensionellt spridningsdiagram och boxplot
Histogram, one-dimensional scatterplot and boxplot

Kumulativ sannolikhetsfördelning
Cumulative probability plot

